

BUTLLETÍ

de l'associació cultural catalana als països nòrdics
"les quatre barres"

any 1982

núm. 13

BUTLLETI
de l'Associació Cultural Catalana
als Països Nòrdics
LES QUATRE BARRES

Tidskrift (Publicació): ISSN 0349-6120
Utgivare (Editor) : Les Quatre Barres
Humlegårdsgatan 17 2tr Ö.g.
114 46 Stockholm
Suècia
Postgirokonto
(Gir Postal) : 970916-3, c/o Cebrian
Stockholm
Ansvarig utgivare
(Editor responsible : Ramon Cavaller
Redaktör
(Cap de redacció) : Ramon Bohigas

oooo000oooo

SUMARI

Editorial	3
Correu	5
Notícies	7
De Socis	16
Kulturella nyheter från de Katalanska länderna	17
Artistes catalans a Escandinàvia:	
Sebastià Màrquez	24
En l'Alacantí els venedors del cupó dels cecs són els millors pregoners de la nostra llengua	25
Generalitat de Catalunya (III)	29
Retalls	35
Mots encreuats	38

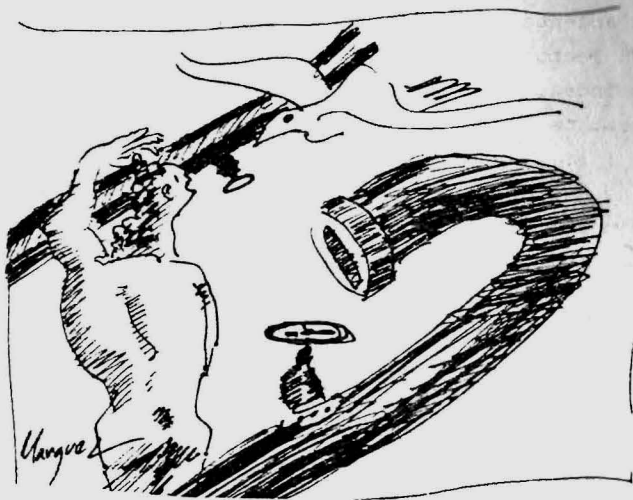
EDITORIAL

La situació mundial actual és tensa. L'atur amenaça una important part de la població de tots els països d'Europa. La gent té por i costa mantenir intactes els ideals humanitaris. Això és comprensible però no s'ha d'acceptar. Citem-ne dos exemples trets de l'Avui. Un lector escriu: "Es una ... paradoxa que amb l'alt índex d'atur que hi ha a casa nostra ... hi hagi gent de països llunyans que trobi feina ací amb tanta facilitat ... No és just que aquests trobin feina abans que els naturals del país." Uns dies més tard llegim al mateix diari que uns veïns i l'alcalde d'un poble lleidetà volien expulsar del poble una família gitana. Això és una aberració, produïda sobre tot per la ignorància.

Els catalans que estem fora exigim en els països on residim els mateixos drets que tothom. Per la mateixa raó protestem amb tota energia contra qualsevol forma de racisme a casa nostra.

J.M.

CORREU

Publicacions

Informació de Ginebra, 38.

Caliu del Casal de Catalunya de París, 52

Butlletí del Centra Català de Lausana, 34

Butlletí del Casal Català de Tolosa de Llenguadoc, 137

Centre Català de Santiago de Xile, 5

Xipreret de l'Hospitalet, 26

Coordinadora Europea de Asociaciones de Emigrantes Espanoles, 6

Cuent atrás núm 0

Mundo Obrero, 167, 168, 169, 170

Carta de España, 267, 268

Clamor, 5, 6

Kulturådet informerar nr. 2-1982

Välkommen, 3

Nacs, de la North American Catalan Society núm 12

Circular de Casa Nostra Winterthur del 2/3/82 - 25/3/82

Centre Excursionista de Catalunya, febrer 82 amb el projecte d'Expedició Catalana a l'Everest (Sagarmatha)

Rebem cartes de:

Cindy's Dining/Dancing, Stockholm

Amics de Joan Ballerter i Canals, Barcelona

Ateneu de Cultura Popular, l'Hospitalet

Del Sr. R. Sala de Barcelona que ens ofereix un invent auxiliar del moble.

Stockholms Kommun, Invandrarförvaltningen

Casals, SA amb el catàleg de publicacions en català 81, 82

Stockholms Socialförvaltning: informació per a les famílies amb infants malalts o invàlids residents a Estocolm.

Kursverksamheten

Club los Cronopios

Immigrant Institutet

Omnium Cultural, ajuts de treball 82, festa de l'arbre

Invandrar Kulturcentrum

Ambaixada d'Espanya: convocatòria de borses d'estudi (becas) "Reina Sofia" 1982 - 83.

Ordre del ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme del 17/11/80, sobre adjudicació d'habitatges ("viviendas") de promoció pública de l'Estat i dels Organismes Autònoms.

Convocatòria d'Ajudes d'estudi a l'estranger i a l'Estat Espanyol 1982 - 83.

De FIEAS (que actualment es diu FAES) cartes del 26/1/82, 15/2/82, 24/3/82

De l'Ajuntament de Premià de Mar ens envien les Bases del II Concurs Escolar de Llengua Catalana

De l'Ajuntament de Matadepera ens escriuen:

"Amb motiu de l'estrena dels nostres gegants, LLORENÇ i AGNES, tenim projectada aquí a Matadepera, una trobada Internacional de Gegants pel dia 29 d'agost de 1982, per la qual comptem amb el valuós suport de la Generalitat de Catalunya.

Voldriem saber si en aqueix país existeixen aquest tipus de figures i costums populars, genants, nans, dracs, etc. i si hi cap la possibilitat d'un desplaçament a Matadepera.

També estem preperant l'edició d'un llibre sobre aquest tema i ens interessa recollir tot el material possible: història, tradicions, llegendes, anècdotes, fotografies,

costums, cançons, música, bibliografia, en una paraula tot el que vosaltres creieu que pugui ser d'interès pel nostre llibre."

Polisstyrelsen d'Estocolm ens conviden a participar i discutir amb ells i amb les altres organitzacions d'emigrants, sobre problemes que poguem tenir

El Sr. Josep Navarra de Sofia, Bulgària ens demana quan ens trobem els catalans d'Escandinavia. De moment el dia més important és la diada de St. Jordi amb la participació d'un centenar de persones.

Delfí Colomé Conseller de l'Ambaixada d'Espanya a Oslo ens envia el Catàleg de la mostra d'art abstracte del Heine-Onstad Kunstsenter. Hi eren representats entre altres artistes de l'Estat Espanyol, els catalans Argimon, Tapies, Tharrats, Valles, Vilacasa i Yraola.

NOTÍCIES

EN EL CURS 1981-82, han pres català com a assignatura de llengua materna a l'escola estatal sueca els següents alumnes:

Antoni Olives	de Franska Skolan
Anna Maria Almeida	de Sankt Görans Gymnasium
Joan Carles Palau Cavallé	de Skanstulls Gymnasium
Torbjörn Gisbert	d'Östermalms Gymnasium
Anna Kristina Seguí Jujol	de Skanstulls Gymnasium
Ingrid Seguí Jujol	de Södra Latin
Sven Dahlin	d'Engelbrektskolan

EL NOSTRE CONSOCI JOAN CASANOVAS s'ha ofert voluntari a fer una estada de tres mesos com a assistent social a la regió de Leoni (Näpols), que el novembre de 1980 va ésser afectada per un terratrèmol. Actualment s'hi troben vint famílies vivint en condicions miserables, sense assistència sanitària ni escolar. O sigui, que des del 5 d'abril el nostre ex-caixer no serà present en els actes de Les Quatre Barres. Li desitgem èxit en la seva feina i que torni aviat.

HEM D'ANUNCIAR EL NATALICI de la filla dels nostres consocis Monica i Joan Burguès. Enhorabona!

EL CONSELL DIRECTIU s'ha reunit en el nostre local un cop al mes des de principi d'any, amb dates 14 de gener, 4 de febrer 4 de març

L'ASSEMBLEA GENERAL ANUAL de la nostra associació, es va celebrar enguany el diumenge 28 de març, amb l'assistència de 24 socis. L'acta de l'assemblea es pot demanar al secretari.

Es van crear dos nous càrrecs i el Consell Directiu, després de les votacions va quedar així.

President: Joaquim Masoliver
Vice-President: Mercè de las Heras
Secretari: Ramon Bohigas
Vice-Secretari: Ramon Cavaller
Caixer: Joan Carles Cebrian
Vice-Caixaer: Ove Bergfeldt
Cap de Serveis: Maria Rosa Faure de Domènech
Vice-Cap de Serveis: Joan Casanovas
Interventors: Francesc Taltavull
Ignasi Puigdomènech
Suplent: Joan Burguès
Vocals: Magí Rovira
Roser Almeida
Jaume Vall
Carles Gisbert
Joan Sánchez
Josep Obiols
Suplents: Maria del Carme Dahlin
Carme Obiols
Rosa Bonk

El Comitè d'elecció de l'any 1983 estarà format per

Pilar Johnsson
Britt Gisbert
Marisa Huithén

Es va votar un augment de 25 corones en la quota anual dels socis actius.

Així queda actualment:

Soci actiu: 75 corones anuals
Cohabitants: 25 " "
Simpatitzants: 25 " "

EL FESTIVAL DE TEATRE, de Palma de Mallorca, es va celebrar per primera vegada l'any passat. Enguany és doncs la segona edició del mateix la que tindrà lloc del 13 de maig al 13 de juny. L'organització d'aquest II Festival ha estat també a càrrec del nostre amic Jaume Adrover, i patrocina el Festival i n'és econòmicament responsable del mateix, també com l'any passat, l'Ajuntament de Palma.

En relació amb el Festival, s'ha organitzat un cicle de conferències setmanals que versaran sobre diferents aspectes del teatre. La primera conferència va tenir lloc el 7 de gener i entre els conferenciants de llengua catalana que ja han parlat podem anomenar: Pere Calders (El pati de butaques i l'escenari); Joan Segarra (Teatre i autonomia); Xavier Rubert de Ventós (Elogi de la modernitat: guany i costos); Vicenç Ventura, valencià (El teatre, l'idioma i la política); Lluís Pasqual (El rite perdut).

Estan contractats importants grups teatrals, dos d'ells estrangers: l'anglès Lindsay Kemp i el Piccolo de Milà; la Cía. Seoane, de Galícia; Teatro el Globo, de Sevilla; Akelarre, basc; el grup català-francès de Perpinyà.

El dia 13 de maig obrirà el Festival el grup de Comediants de Barcelona, al carrer, davant de l'Auditori. Serà en aquesta sala on actuaran els esmentats grups teatrals. Altres ho faran a la Sala Mozart (en el mateix edifici), principalment els grups de teatre catalans i mallorquins.

De l'extens programa del Festival no en podem donar més detalls per manca d'espai.

"CANIGO" I "RECUILL", de Blanes, han fet referència al n.ºm. 12 del nostre Butlletí. "Canigó" (13/2-82) diu en la seva nota entre altres coses: "... les cobertes ens resulten majoritàriament una al·legoria marcoffílica, obra de Joan Soler-Jové...". "... no és la primera vegada que des de lluny podem apreciar millor, avaluar millor el que tenim a prop, i aquestes publicacions com la de "Les Quatre Barres" i tantes d'altres, tenen aquest poder especial."

La nota de "Recull", de Blanes, (20/2-82) és signada per Joaquim Ventalló, que fa una bona ressenya del contingut del nostre Butlletí, posant-lo com "exemple que ens donen els catalans de Suècia..." Referint-se a l'editorial, diu: "Fa de bon llegir que es diguin aquestes coses de tan lluny, però aquests catalans que treballen i viuen escampats pel món, senten una vibració molt més aguda per les coses nostres que la que poguem sentir els que vivim en terra catalana." Finalment, diu Joaquim Ventalló: "Fa de bon comentar, que sigui d'un país tan avançat com Suècia, d'on ens arribin aquestes notícies tan afalagadores i d'estima per a les coses catalanes".

Agraïm aquests comentaris que es fan del nostre Butlletí. Ens complauen i ens animen a continuar la nostra tasca.

GRAFÍQUES REVEN, de l'Hospitalet, ens ha enviat una nadala que és una petita joia d'arts gràfiques. Tema: Picasso. Títol: "La lliçó de Picasso". Autor: Jaume Reventós i Martí, conegut promotor d'activitats artístiques: musicals, pictòriques, etc., que ha escrit un assaig paradigmàtic sobre Picasso. Com pot cabre tant Picasso en tan poques pàgines? Bones il·lustracions - reproduccions d'obres i dibuixos de Picasso. Així expliquen els editors els motius de la nadala:

"Aquest opuscle a manera d'homenatge a Picasso i que oferim com a nadala d'enguany als amics, clients i col·laboradors de Gràfiques Reven de l'Hospitalet, ha

estat a cura d'en Joan Soler-Jové i nosaltres, fou acabat d'imprimir dins els nostres obradors (...) el dia de cap d'any de 1981, commemoratiu del primer centenari del naixement del genial artista malagueny i català."

"Les Quatre Barres" agraeix la tramesa d'aquesta xamosa nadala.

SEBASTIÀ MARQUEZ, autor de la portada d'aquest n.ºm. 13 del nostre Butlletí, ha exposat a la "Galleri Pege" (27/3-2/4) una sèrie de paisatges que feien molt goig de veure. Sebastià Màrquez és un pintor seriós, de paleta variada i lluminosa, i encara que els seus temes es poden considerar com a més o menys tradicionals, la seva manera de tractar-los està ben lluny del que és corrent en casos semblants. Els nostres lectors trobaran més dades sobre aquest pintor en la seva nota autobiogràfica que publiquem a part. Com veureu, algunes de les vinyetes que ornem aquest butlletí són també de Sebastià Màrquez.

JORDI ARKÖ, que en gran part va il·lustrar el n.ºm 10 del nostre Butlletí, ha exposat a la prestigiosa "Gallerie Doktor Glas" més de 80 aiguaforts, la major part dels quals baix el títol en suec de "Samtal med Goya" (Diàlegs amb Goya). El Goya dels "Caprichos" és una de les passions de Jordi Arkö, i, naturalment, l'altra és el gravat. Els seus gravats són els seus "capritxos": "Persones que amaguen la cara darrera una màscara, que porten nassos postissos, que semblen moure's com en una escena", com diu Agneta Nordenankar en el suplement del diari "Dagens Nyheter", "På Stan" (A ciutat), 20-26- /3. D'això ja en vam tenir alguna prova en l'esmentat butlletí, on es podia llegir també una breu autobiografia d'aquest jove mestre del gravat, que fa 30 anys va néixer a Estocolm, de pare suec i de mare catalana, però que ha passat molts estius a la Catalunya Nord, a Banyuls,

la terra del bon vi (o vi bo), la terra on va néixer i va morir el gran Maillol, un dels escultors més coneguts del nostre temps.

"PICASSO Y BARCELONA" és el títol castellà de la mostra de Picasso que es va inaugurar el dia 12 de març a les sales d'exposicions de la Biblioteca Nacional, a Madrid. La mateixa mostra s'havia exposat feia uns mesos en el Saló del Tinell, de l'Ajuntament de Barcelona.

El dia mateix de la inauguració a Madrid, el diari EL PAÍS publicava una informació el títol de la qual traduït deia: "LA FECUNDA RELACIÓ DE PICASSO AMB BARCELONA EN UNA ANTOLOGICA QUE S'OBRE AVUI A MADRID".

I el dia següent, els títols de EL PAÍS, de la ressenya de la inauguració deien traduïts: "Inaugurada a Madrid una exposició sobre les relacions del pintor amb Barcelona". I en lletres més grosses: "PICASSO VA CONTINUAR DURANT TOTA LA SEVA VIDA PARLANT EL CATALÀ".

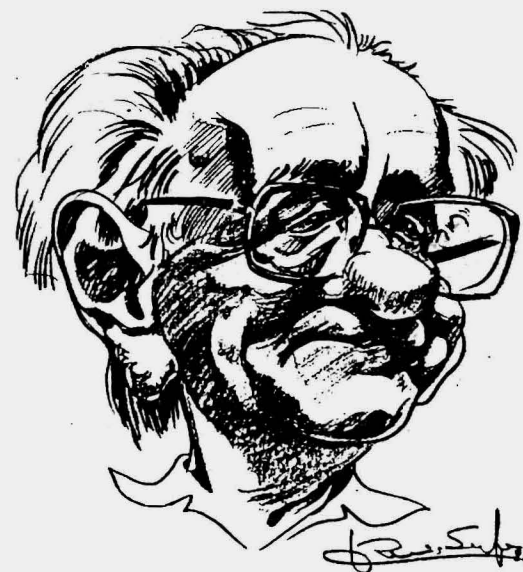
FRANCESC DE BORJA MOLL, l'il·lustre filòleg de la nostra llengua, ha estat objecte a Ciutat de Mallorca d'un merescut homenatge que va consistir en diferents actes repartits en tres dies: 26, 27 i 28 de gener, i que va ser organitzat pel Departament de Català (Fac. de Fil. i Ll.), per la Secció de Català de l'Escola Univ. d'E.G.B., i per l'Obra Cultural Balear, i patrocinat per l'Ajuntament de Palma.

Entre els actes podem anotar: Conferència el dia 26 sobre "Francesc de B. Moll, filòleg" per Antoni M. Margarit i Joan Veny Clar; conferència el dia 27 sobre "Francesc de B. Moll, editor" a càrrec del P. Josep Massot i Muntaner; taula rodona el dia 28 sobre "Vida i Obra de Francesc de B. Moll, amb intervenció del Dr. Ramon Aramon i Serra, Jaume Vidal Alcover, P. Miquel Colom Mateu, Antoni Amorós Borràs i Josep M. Llopart. En aquest acte es va dedicar un record a Manuel Sanchis Guarner, recentment mort a València, elogiant-se la

seva col·laboració en l'obra del Diccionari Català-Valencià-Balear. El sopar d'homenatge va tenir lloc en el restaurant Can Penasso.

Un altre dels actes va ser la descoberta de la làpida per la qual el carrer de Matias Montero passava a ser carrer de Francesc de B. Moll. I la Universitat de Palma ha fet doctor honoris causa a Francesc de B. Moll, que ja ho era de les universitats de Barcelona i de Basilea.- La premsa de la Ciutat ha dedicat grans espais a la persona i a l'obra de l'homenatjat i als actes en el seu honor.

"Les Quatre Barres" va enviar un telegrama d'adhesió a l'homenatge.

Francesc de B. Moll
vist per Jaume Ramis

El passat mes de gener va morir a Estocolm, als 48 anys, el pintor suec Anders Fogelin, qui contava amb molts amics a Barcelona, on havia treballat amb Damià Caus. No fa molt de temps ens va portar records catalans en una magnífica exposició que va fer ací. El seu amic Lars Westman escriu al diari Dagens Nyheter (12-I-82) "Les seves imatges no se semblen a les de ningú altre. Era generós com a home i com a artista".

DL SOCIS

NOUS SOCIS:

Juli Rastrilla Cardona
Frejag. 4
502 39 Borås

Manuel Gelada
Landalabergen 38
411 29 Göteborg

KULTURELLA NYHETER FRÅN DE KATALANSKA LÄNDERNA

Allmänt

DEN II INTERNATIONELLA KONGRESSEN för det Katalanska Språket skall öppnas den 25 april, València-regionens nationaldag, i Castelló de la Plana. Kongressen skall pågå till 1984. Den första hölls 1906 i Barcelona och hade som mål normering och vetenskapligt studium av katalanskan. Över 3000 kongressledamöter från alla Katalanska länder deltog då, samt 64 från utlandet. Syftet med den nuvarande kongressen är att få den språkliga enheten (numera hotad av krafter som å andra sidan inte ifrågasätter enheten mellan alla varianter av spanskan) och den sociala normaliseringen erkänt.

*

SPRÅKFÖRSKAREN, historikern och antropologen från València MANUEL SANCHIS GUARNER avled i december i fjol 71 år gammal. År 1974 fick han hederspriset "Premi d'Honor de les Lletres Catalanes". Efter inbördeskriget blev han förvisad till Mallorca där han, tillsammans med Francesc de B. Moll avslutade den av A. Alcover påbörjade "Diccionari Català-Valencià-Balear" (10 band) som omfattar alla dialekter av katalanskan. Han har skrivit många verk och har spelat en viktig roll i València-regionens nationella pånyttfödelse.

*

Böcker

UTGIVNINGEN av det tredje och sista bandet på "HISTORIA DELS PAÏSOS CATALANS" (De Katalanska ländernas historia), bokförlaget EDHASA, betraktas i katalansk massmedia som en av de stora kulturella händelserna i år. För verkets redigering har man använt sig av den historiska forskningens senaste upptäckter. Detta utgör det första stora arbetet där de Katalanska ländernas tillblivelse och utveckling belyses grundligt.

JOSEP PIERA vann årets Josep Plà-pris med berättelsen "El Cingle Verd". Han började sitt författarskap på spanska, men för några år sedan övergick han till sitt modersmål, delvis påverkad av Pere Gimferrer, också han en spanskspråkig diktare från början (se tidskriften Tärningskastet nr 7).

*

I ÖVER 20 AR har ett vetenskapligt team arbetat med utgåvan av Llibre del Consolat del Mar, den medeltida katalanska samlingen av lagar, stadgar, gamla hävder och bruk. Det anses att boken utgör ett av Kataloniens viktigaste bidrag till kulturen.

*

EN TYSK-KATALANSK ORDBOK har nyligen lämnat pressarna. För närvarande finns under redigering en katalansk-tysk ordbok, och dessutom ordböcker från och till svenska, italienska, portugisiska, tjeckiska, polska, ryska, holländska, arabiska, japanska och en latin-katalansk.

*

ÖVERSÄTTNINGEN TILL KATALANSKA AV ODYSSEUS av James Joyce har föranlett den ansedda tidskriften "Serra d'Or" att utdela sitt prosaöversättningspris till Joaquim Mallafré, upphovsman till den katalanska versionen.

*

SANT JORDI-PRISSET, som utdelas årligen under Lucianatten vanns i fjol av Vicenç Villatoro från Terrassa med romanen "Evangeli Gris". Prissumman motsvarade ca 60.000 kronor. Att vinna ett av de många litterära priserna som varje år delas ut i de katalanska länderna, har blivit ett eftersträvat sätt för författare att ge sig till känna och klara sig i det kärva ekonomiska läget för kulturarbetarna i Spanien.

*

JOAN BROSSA, den betydelsefullaste representanten för den katalanska avantgardistiska poesin (se tidskriften Tärningskastet nr 7), har kommit ut med sin andra dikt-

samling med sextiner ("Vint-i-set sextines i un sonet") på bokförlaget "Els llibres de l'Escorpí".

*

Teater och film

TRIBADERNAS NATT av P.O. Enquist spelas igen i Barcelona. Pjäsen har tidigare iscensatts av två teatersällskap i två olika översättningar till katalanska.

*

ELS JOGLARS, mimikgruppen från Barcelona, har uppfört sitt senaste mimstycke "Olympic Man Movement" på Centre Beaubourg i Paris. Pjäsen är en parodi på en totalitär rörelse (Olympic Man) mot de parlamentariska "svagheter" som fördärvar de "naturliga människointinkterna". I föreställningen utlovar anhängarna av denna ideologi en ny epok av fulländning och harmoni som skall komma bara de fått makten. Skådespelet fick dock ett blandat mottagande.

*

GENERALITATs (Kataloniens regering) historia filmas för närvarande i Barcelona och på andra historiska platser i Katalonien. Filmen skildrar regeringsinstitution i landet från 1200-talet till våra dagar och skall omfatta sju avsnitt på vardera 12 minuter. Den är avsedd för studerande, och publik från övriga Spanien och utlandet.

*

I PERPINYA (Perpignan på franska) huvudstaden i den katalansktalande delen av Sydfrankrike (Catalunya-Nord) hölls i januari den första festivalen för katalansk film. Bland de visade filmerna fanns två av Antoni Ribas - "La Ciutat Cremada" (visad i Filmhuset i Stockholm) och "Catalans Universals". Andra filmer som presenterades var "Serenata a la claror de la Lluna" av Salgot i Jové, "La Pell Cremada" av Josep Maria Forn och "L'Orgia" av Francesc Bellmunt.

Musik

RAIMON firar sitt tjugonde år som sångare och poet med ett jättealbum på 10 LP-skivor, som omfattar de 102 sånger han har hunnit skapa under sin konstnärliga bana. Flera av dem har texter av Salvador Espriu och medeltida klassiker, bl.a. Ausiàs March. Raimon är född i Xàtiva i València, och blev berömd under 60-talet som de Katalanska ländernas - och för övrigt hela Spaniens - främsta protestsångare. Trots alla förbud och trakasserier nådde han ut till en stor publik redan under Franco-tiden.

*

LPn "NOU DE TRINCA" från LA TRINCA, ett katalanskt band som använder sig av kända melodier för att sjunga ironiska och skämtsamma texter om dagens samhälle i Katalonien och övriga Spanien, har tilldelats utmärkelsen "Årets grammofonskiva". Det är andra gången bandet får denna utmärkelse. Försäljningen håller på att slå alla rekord någonsin i de Katalanska länderna och överstiger redan 200.000 exemplar. Tidigare år har utmärkelsen tilldelats Lluís Llach, Nùria Feliu och Marina Rosell.

*

COMPANYIA ELECTRICA DHARMA har kommit ut med sin sjätte LP, "L'ATLÀNTIDA", som har fått en stor uppskattning i recensionerna. Bandet blev känt 1977 över hela Spanien med sin LP "Tramuntana", då medlemmarna började spela en popmusik med rötter i den katalanska folksången och med inslag av traditionella instrument.

*

XAVIER RIBALTA blir den första katalanska sångaren som kommer att uppträda på Carnegie Hall i New York. I sina sånger använder han sig bl.a. av texter av kända katalanska poeter.

*

UNDER "II MOSTRA DE CANÇONS ALGUERESES" (den andra konserten med sånger från Alguer), som hållits i

Barcelonas Musikkola i januari har fem artister från denna katalansktalande stad på Sardinien framfört folksånger däriifrån. Banden med Alguer har ökat sedan början på 60-talet, vid tillblivelsen av den katalanska sångrörelsen "La Nova Cançó", då katalanskspråkiga sånggrupper från Alguer blev populära i de Katalanska länderna.

Konst

*

KERAMIKERN J. LLORENS ARTIGAS, internationellt känd, bl. a. för sitt samarbete med Miró, Dufy och andra konstnärer hyllas i en utställning anordnad i Barcelonas Palau de la Virreina (se Sv. Dagbladets artikel återgiven i detta nummer) vid ettårsminnet av hans bortgång.

*

EN BOK DÄR VARJE SIDA inte döljs av den föregående är ett problem som konstnären Jaume Plensa löst med blad av glas. Boken innehåller serigrafier av honom själv och dikter av Antoni Tàpies-Barba och ställdes ut i Galeria Eude, Barcelona, i januari.

Gastronomi

*

"KOKKONSTEN, hur man förstår den universella funktionen av att inta föda, är ett av de grundläggande ingredienserna i ett folk med en väl definierad nationell, kulturell och historisk identitet". Så anser den Katalanska Kokkonstkommittén, som samtidigt sätter i gång en första sex månader lång kongress. Under denna tid kommer kommittén att delta i de folkliga gastronomiska fester som kommer att anordnas över hela Katalonien. Man arrangerar ett utbyte av kockar mellan olika trakter och också mellan Katalonien och resten av Spanien.

*

Skandinavien

I FEBRUARI I AR kom en representativ samling av spansk konst till Norge, med hjälp av den spanska staten, inte

minst av Spaniens representanter i Norge, ambassadoren A. Valls och kulturattachén Delfí Colomé. Tack vare utställningen har många norrmän kunnat se verk av bl.a. de stora katalanska mästarna Tàpies, Tharrats och Vilacasa.

*

DANSKAN ANE-GRETHE OSTERGAARD presenterar i boken "At tale uden krykker", en studie över den moderna katalanska musikkörelsen, med en omfattande antologi samt en komplett förteckning över alla publicerade skivor.

*

Internationellt

KATALONIEN-VÄNNER I CHICAGO har bildat en ny vänskapsförening, "Friends of Catalonia". Föreningen kommer att delta i olika kulturella aktiviteter i USA, där den skall förmedla information om Katalonien. Den har också börjat publicera ett nyhetsblad "Catalonia and its Culture".

*

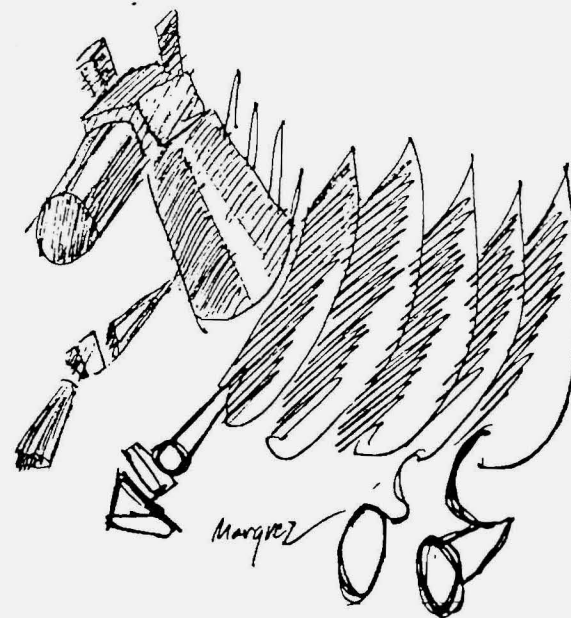
VID TORONTOS UNIVERSITET har det "III Col.loqui d'Estudis Catalans a Nord-amèrica" (III seminariet för katalanska studier i Nordamerika) ägt rum den 15-17 april. Programmet har upptagit ämnena katalansk litteratur, språk och lingvistik, liksom olika aspekter av katalansk historia, konst, sociologi, antropologi, musik, osv. I en rundabords diskussion behandlades undervisningen i katalanska vid de nordamerikanska universiteterna. I seminariet deltog också flera författare inbjudna från Katalonien.

*

JOHANNES HÖSLE, professor i romansk litteratur vid Regensburgs universitet har kommit ut med den första handboken på tyska om katalansk litteratur, "Den katalanska litteraturens pånyttfödelse". Utgivare är Niemeyer Förlag i Tübingen. Verket är avsett för universitetstuderenter. Den historiska delen av boken är indelad i fem stora block. Den inleds med pånyttfödelsen

("Oda a la Pàtria", 1833, av Aribau, och blomsterfesternas återinförande). Det andra blocket ägnas åt modernismen, det tredje åt noucentismen, det fjärde åt krisen framkallad av kriget och det sista åt motståndslitteraturen och den aktuella litterära produktionen. Redan 1970 publicerade Johannes Hösle en antologi av katalanska poeter som fick ett mycket positivt mottagande av kritik

*

ARTISTES CATALANS A ESCANDINÀVIA

Vaig néixer a Madrid el 6 de gener de 1948.

Tot d'una anàrem a Eivissa i hi vaig passar la meva infantesa. Quan tenia vuit o nou anys la meva família es va traslladar a Ciutat de Mallorca.

Al 1968 vaig deixar Mallorca per anar a estudiar a Sevilla.

Eren anys d'avalots d'estudiants i la policia franquista era tan ruca que em prengué per element subversiu. M'expulsaren del districte universitari de Sevilla. De totes maneres no crec que hi hagués fet carrera perquè m'agradava més dibuixar que estudiar.

A Barcelona vaig aprovar l'ingrés a Sant Jordi. Seguia sent temps d'inquietuds polítiques i el meu interès per la política dominà el meu interès pels bogons. Vaig deixar l'escola després de dos anys i vaig fer feina al marge de l'escola amb altres estudiants d'art.

Em mantenia treballant com a professor d'anglès.

Des del 74 visc a Estocolm i la meva activitat pictòrica va augmentant de cada vegada més.

A més de preparar el material de les meves exposicions, dirigesc cursos de pintura i dibuix a Studieförbundet TBV de Järfälla.

Marquez

EN L'ALACANTÍ ELS VENEDORS DEL CUPÓ DELS CECS SON ELS MILLORS PREGONERS DE LA NOSTRA LLENGUA

Aquells que visiten l'Alacantí, comarca al sud del País Valencià, no poden deixar d'escoltar el pregó dels venedors del "cupó dels cecs" (la gent en diu "dels cegos").

Ben de matí, ja estan a les avores dels mercats i criden: "Lleve l'infern! Porte l'agonia! Tinc les mamelles!" I aixina van cridant l'atenció de les dones que ben de jorn s'afanyen a arribar prest al mercat, bé per poder triar la fruita més joiosa o tindre l'ocasió de fer-se amb un poc de cervell o de criadelles, o arribar al peix fresc de la "rellevà" per què cal tornar "volant" a casa, per a que la canalla que ha estat deixada sota l'ull de "l'agüela", se desperte i comence a embolicar i a demanar pa amb oli; el pa d'escorfa cruixent i calentet que serà comprat l'últim i en el forn camí de casa.

Estes dones treballadores i netes, si n'hi ha a l'Alacantí! Abans se les veia amb els mocadors negres al cap, cabàs de pleita de palma en mà, i esperdenyes. Hui el mocador ha desaparegut, el cabàs hi és ara de plàstic i les espartenyas són sabates, però el cant dels cecs i esgarrats és el mateix d'abans; el mateix de fa cent o més anys: "Hui cau l'orinal! Me'n queden deu duros de l'escarabat! Xiqueta, compra-me la bacora!

I eixes dones, dones del poble que sempre los ha faltat una pesseta per fer la compra (hui potser, com s'han posat els preus, que los falten vint duros) sempre han tingut uns cèntims, una pesseta, per comprar-li al cec. Més que res per caritat, però sense fer-li llimosna qui deshonra, sinó comprant-li un poc de sort, que si cau, puja la dona eixe dia omplir el cabàs o la cistella sense preocupacions, i de pas ajudar els cecs amb la comis-

sió de venda dels cupons. Jo mateix he comprat de vegades números dels cecs, ben conscient que mai me tocaria ni per a una bicicleta.

Recorde una vegada que la meua nòvia i jo estavem esperant el tramvia. Allí en un banquet estava assegut el curandero i endevinador més famós de tot Alacant. Eixa nit jo no havia pogut dormir per culpa d'un pollastre que en un balcó fronter a ma casa s'havia passat tota la nit cantant el seu kikirikí, kikirikí!. En això passà un cec cridant: "Tinc el pollastre per a hui!", i jo, ben fort, per a que m'escoltara l'endevinador, li dic a la meua nòvia: "Provocaor: jo no crec en endevinadors ni en l'endevinalles". I aquell del banc, que salta com si l'haveren punxat amb una agulla al roig i que me diu: "Vosté no ha de dir eixes coses, que jo bé que me guanye la vida aixina i molts clients que me busquen i les done sort i solució;" i jo li conteste: "Bé home, bé, jo li respecte, però no crec en endevinalles. Ara, això sí: En colps de cor sí, això és altra cosa, aixina que ara vaig a comprar al cec tots els números que lleva del pollastre, perquè tinc la "corasoná" que ha de caure esta vesprà". Dit i fet, li compre tot. I eixa nit, com no! va caure el pollastre al primer premi.

Una altra vegada anava amb la germana de la meua nòvia i veiérem en el carrer una bicicleta que tenia el seient folrat de pell de conill, i com era agost, vam pensar, quina barbaritat! si serà bèstia! s'haurà de veure com se li posarà el cul al ciclista amb esta calor i eixa pell! I en això una cega que mos canta: "Lleve el conill per a hui!" I clar, li vam comprar tots els números del conill, i mos va caure! coincidències! I la tercera vegada estàvem un grup d'amics en un bar, entra un cec i diu "El lleó, porte el lleó!"

I bé, la vesprà havíem estat en un circ i hi havia un número amb lleons, domador i tota la història. Eren temps d'alta moralitat pública i es tenia por de tot el que fos coses "obscenes", però un dels lleons mostrava uns atributs collonuts, i no se comprenia com la fúria moralitzadora no l'havia prohibit eixir o l'havien obligat a posar-li pantalons o l'havien capat. Bé, al fet. Vaig comprar el lleó, i clar, me va caure també! Jo quasi puc dir que als cecs m'ha tocat pràcticament cada volta que hi he jugat. Serà perquè sóc del poble! En canvi, a les travesses i a la loteria no hi he tingut sort.

I tornant als cecs i al seu rosari colorista de noms per cada un dels números, crec que serà de la curiositat dels lectors del nostre butlletí conèixer l'equivalència entre cada un dels números i cada un dels noms. Vet ací:

1 El Galà	19 Sant Josep	37 Espasa i Daga
2 El Sol	20 Espanya	38 El Gos
3 El Xiquet	21 França	39 El Bou
4 La Cama	22 La Poma	40 La Campana
5 La Punxa	23 El Meló	41 El Negre
6 El Cor	24 La Galera	42 L'Estrella
7 La Lluna	25 El Canyó	43 La Corona
8 La Dama	26 El Pollastre	44 El Clarí
9 L'Arpa	27 La Peixatera	45 El Tambor
10 La Rosa	28 Alacant	46 El Sombrero
11 La Clavellina	29 Aragó	47 El MÓN
12 La Talega	30 El Lleó	48 La Negra
13 El Verd	31 El Cavall	49 La Bacora
14 Les Cireres	32 La Bomba	50 El Cartutxo
15 El Raïm	33 La Torre	51 La Cabra
16 La Guitarra	34 El Pato	52 La Tomata
17 El Navio	35 L'Infern	53 La Pebrera
18 El Ramell	36 L'Ensalà	54 El Còlera

55 Els Gallegos	71 El Mestre	85 La Palmera
56 El Copet	d'Escola	86 La Merda
57 La Safanoria	72 La Figa	87 El Peix
58 Els Llimons	73 El Conill	88 Les Mamelles
59 El Canari	74 L'Escala	89 La Bufa
60 L'Agüela	75 El Gat	90 L'Agüelo
61 La Pipa	76 L'Aigua	91 El Borratxo
62 El Pollós	77 Les Banderes	92 El Colom
63 La Paella	78 L'Escarabat	93 La Revolució
64 La Casa	79 El Murrano	94 La Rata
65 La Brega	80 La Llavandera	95 El Pavo
66 Les Carinyoses	81 El Matrimoni	96 L'Explanà
67 El Carinyós	82 L'Orinal	97 La Gallina
68 El Rosari	83 La Dama i el	98 El Borrego
69 La Muansa	Nen	99 L'Agonia
70 L'Ambercoc	84 El Casament	100 La Mort

I per què tots aquests noms? Bé, per dos raons: la primera per que estos números són molt antics, ja eren en el joc de l'oca; la segona, lògica, per que el poble, que abans no coneixia ni de lletres ni de números, i havia de treballar de sol a sol, majors, nanos i vells, que no quedava temps per anar a l'escola, que les mares tampoc li deien "escola", si no anar "a costura", puix poc més ensenyaven abans en les escoles "del govern" o també en les de les "monges", que eren les més corrents en l'Alacantí.

Aixina han perviscut fins hui, i hui són estos noms alguna cosa de la nostra cultura, del nostre idioma i del nostre poble, i que no han de desaparèixer ja que és molt més bonic que els mateixos números, que res diuen a ningú.

JAUME POMARES i BERNAT

LA GENERALITAT DE CATALUNYA (III)

Aquest és - almenys per ara - l'últim article que escriu sobre la Generalitat, miraré de donar-vos una idea de com està composta.

El poble de Catalunya recobra en el procés de recuperació de les llibertats democràtiques, les seves institucions d'autogovern.

Catalunya, exercint el dret a l'autonomia que la Constitució reconeix i garanteix a les nacionalitats i regions que integren Espanya, manifesta la seva voluntat de constituir-se en comunitat autònoma.

El present Estatut és l'expressió de la identitat col·lectiva de Catalunya i defineix les seves institucions i les seves relacions amb l'estat espanyol en un marc de lliure solidaritat amb les altres nacionalitats i regions.

El poble català proclama com a valors superiors de la seva vida col·lectiva la llibertat, la justícia i la igualtat, i manifesta la seva voluntat d'avançar per una via de progrés que assegurí una qualitat de vida digna per a tots els que viuen, resideixen i treballen a Catalunya.

La llibertat col·lectiva de Catalunya troba en les institucions de la Generalitat el lligam amb una història d'afirmació i respecte dels drets fonamentals i de les llibertats públiques de la persona i dels pobles; història que els homes i dones de Catalunya volen prosseguir per tal de fer possible la construcció d'una societat democràtica avançada.

Per fidelitat a aquest principis i per fer realitat el dret inalienable de Catalunya a l'autogovern, els parlamentaris catalans proposen, la Comissió Constitucional

del Congrés dels Diputats acorda, el poble català re-ferma i les Corts Generals ratifiquen el present Estatut.

La Generalitat està integrada pel Parlament, el President de la Generalitat i el Consell executiu o Govern.

Les lleis de Catalunya ordenaran el funcionament d'aquestes institucions d'acord amb la Constitució i el present Estatut.

El Parlament representa el poble de Catalunya i exerceix la potestat legislativa, aprova els pressupostos, impulsa i controla l'acció política i de govern i exerceix les altres competències que li siguin atribuïdes per la Constitució i, d'acord amb ella i l'Estatut per la llei que aprovi el propi Parlament, que té 135 diputats.

El Parlament té la seu a Barcelona, però podrà celebrar reunions en altres indrets de Catalunya en la forma i supòsits que la llei determinarà.

El Parlament serà elegit per un termini de quatre anys, per sufragi universal lliure, igual, directe i secret, d'acord amb la llei electoral que el mateix Parlament aprovarà. El sistema electoral serà de representació proporcional i assegurarà a més l'adequada representació de totes les zones del territori de Catalunya.

El Parlament tindrà un President, una Mesa i una Diputació permanent. El reglament del Parlament en regularà la composició i elecció.

Funcionarà en ple i en comissions. Les comissions permanents podran elaborar i aprovar lleis, sense perjudici de la capacitat del plenari per a reglamentar-ne el debat i aprovació en qualsevol moment de procés legislatiu.

El Reglament precisarà el nombre mínim de diputats per a la formació dels Grups parlamentaris, la intervenció d'aquest en el procés legislatiu i les funcions de la junta de llurs portaveus.

El Parlament es reunirà en sessions ordinàries i extraordinàries.

Els acords, per a ésser vàlids, tant al ple com a les comissions, hauran d'ésser adoptats en reunions reglamentàries amb l'assistència de la majoria dels components i per aprovació de la majoria dels presents.

La iniciativa legislativa correspon als diputats, al Consell Executiu o Govern i, en els termes que una llei de Catalunya estableixi, als òrgans polítics representatius de les demarcacions supramunicipals de l'organització territorial de Catalunya.

Les lleis de Catalunya seran promulgades, en nom del Rei, pel President de la Generalitat, el qual n'ordenarà la publicació al Diari Oficial de la Generalitat en el termini de quinze dies des de llur aprovació i al Boletín Oficial del Estado.

També correspon al Parlament de Catalunya:
Designar els senadors que representaran la Generalitat al Senat.
Elaborar proposicions de llei per a representar-les a la Mesa del Congrés dels Diputats i nominar un màxim de tres diputats del Parlament encarregats de llur defensa.

El President

El President serà elegit pel Parlament entre els seus membres i anomenat pel Rei.

El President de la Generalitat dirigeix i coordina

l'acció del Consell Executiu o Govern i ostenta la més alta representació de la Generalitat i l'ordinària de l'Estat a Catalunya.

El President podrà delegar temporalment funcions executives en un dels Consellers.

El President serà, en tot cas, políticament responsable davant del Parlament.

Una llei de Catalunya determinarà la forma d'elecció del President, del seu estatut personal i les seves atribucions.

El Consell Executiu o Govern

El Consell, òrgan col·legiat de govern amb funcions executives i administratives, serà regulat per llei de Catalunya la qual en determinarà la composició, l'estatut, la forma de nomenament i la cessació dels membres i llurs atribucions.

El Consell respon políticament davant del Parlament de forma solitària, sens perjudici de la responsabilitat directa de cada Conseller per la seva gestió.

La seu del Consell serà a la ciutat de Barcelona, i els seus organismes serveis i dependències podran establir-se en diferents indrets de Catalunya d'acord amb criteris de descentralització, desconcentració i coordinació de funcions.

El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya o Govern de Catalunya està format per 12 consellers, a saber:

Conseller Adjunt a la Presidència.
Conseller de Governació
Conseller de Justícia

Conseller d'Indústria i Energia
Conseller d'Ensenyament
Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació
Conseller d'Economia i Finances
Conseller de Política Territorial i Obres Públiques
Conseller de Sanitat i Seguretat Social
Conseller de Comerç i Turisme
Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca
Conseller de Treball

El 24 d'abril de 1980 el diputat Jordi Pujol i Soley fou elegit President de la Generalitat de Catalunya amb els vots de la majoria absoluta dels membres del Parlament.

El 8 de maig de 1980, en Jordi Pujol i Soley prengué possessió del càrrec de President de la Generalitat de Catalunya. En acte celebrat al Palau de la Generalitat, el nou President prometé públicament "complir fidelment les obligacions del càrrec de president de la Generalitat de Catalunya, amb lleialtat al Rei, respecte als drets de la persona i estricta observança de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia".

Amb això espero haver-vos donat una petita idea del que és la Generalitat i el Govern de Catalunya. Abans d'acabar tinguem present aquells catalans homes i dones que amb el seu idealisme, la seva abnegació i fins i tot amb perill de la seva llibertat, van contribuir al restabliment del nostra govern.

MERCE DE LAS HERAS

Bibliografia:
Estatut d'Autonomia de Catalunya
Ed. Bayer Hnos SA

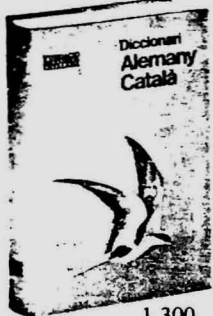

Alemany-Català

Lluís C. Batlle i Günther Haensch

- 664 pàgines
- 55.000 entrades
- Cartoné
- 50 pàgines de gramàtica

Ja publicats:
Català-Francès/
Francès-Català

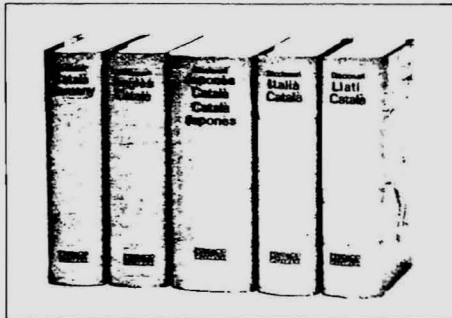

1.300
pessetes

De venda a llibreries

En preparació:

Català-Alemaný	Txec-Català/Català-Txec
Anglès-Català	Polonès-Català/Català-Polonès
Català-Anglès	Suec-Català/Català-Suec
Italià-Català	Rus-Català/Català-Rus
Català-Italià	Neerlandès-Català/Català-Neerlandès
Llatí-Català	Àrab-Català/Català-Àrab
Portuguès-Català	Japonès-Català/Català-Japonès
Català-Portuguès	

Diccionari de la llengua Catalana
Català-Castellà/Castellà-Català

FUNDACIÓ
ENCICLOPÈDIA
CATALANA

Enciclopèdia Catalana, S.A.
Divisió de Diccionaris
Avgda. Diagonal, 357 - baixos
Barcelona-37 - Tel. 207 46 11

RETALLS

SVENSKA DAGBLADET

Fredagen den 26 mars 1982

noterat
Barcelona

Av Monica Vermcrantz

KULTURENÄSSANS i Katalo-
nien? Ordet känns starkt, men
ligger så frestande nära att det
hoppas fram av bara farten.
Något händer definitivt i Barce-
lona, denna forträffliga bland-
ning av Paris och Manhattan
med dess charmiga stänk av ett
evigt Mare Nostrum. Vintergrått
förstås, men med fräs i skum-
met mot playan, där jag anar
tysta spår av Tapies, och välgö-
da katalaner frossar i nytriter-
de *pulpiños* och mustiga fiskgry-
tor. Något händer och detta
något är kanske helt enkelt att
den katalanska kulturen håller
på att återfinna sig själv.

ENRIC MAJÓ heter Katalo-
niens och kanske Spaniens
framste skådespelare just nu.
Var ska man se honom om inte
på gamla Polioramateatern intill
Rambias blanknötta trottoarer,
kvintessensen av allt katalan-
skt? Tagen efter Majós fanta-
stiska Hamlettolkning i
spansk TV löser jag biljetter till
en klassiker i katalansk teaterhi-
storia, Angel Guimerás "Terra
Baixa" ("Låglandet") — och får
stå mitt kast. Här som nästan
överallt spelas det nu på katalan-
ska, och det viskas och över-
satts friskt i var och varannan
bankrad. Några kan, andra kan
inte och själv går jag säkert
miste om 60 procent av den
katalanska texten.

Enric Majó är ingen nykom-
ling på spansk scen. I tolv år har
han spelat teater landet runt och
haft stora roller med kända
skådespelare som Nuria Espert
— i Lorcas "Yerma" — och
regissörer som Victor Garcia,
introduktion av Arrabal i Spa-
nien. Hans enorma begåvning
stod klar från början. Men böjd-
punkten hittills har varit hans
Hamlet i katalansk version med
upremiär i Barcelonas "barrio
Gótico" 1979. Rollen finns nu
forevågad på video i färg och
speciellt gjord för TV i spansk
upplaga. En Hamlet som ni
aldrig sett honom förut — mjuk,
ironisk, satanisk, sexig. Man

Enric Majó som Hamlet.

skulle önska att den kunde visas
i Sverige!

Rambias gör verkligen inte
skäl för sitt namn — utorkad
flodbadd betyder ju ordet — för
här flyter kulturen fram i strida
strömmar. Man rycks med, bö-
cker och tidningar hopas i kassar
och väskor. "Avui", Barcelonas
nya katalanskspråkiga tidning,
har praktfulla kultursidor och
lockande färgtryck — 40 000 ex.
är den redan uppe i. Böcker och
tidningar är obligatoriska köp
på Rambias, med dess enorma
utbud av bokständer och kiosker.

MEN OBLIGATORISKT är ock-
så ett besök i Palacio de la
Virreina, ett museum med egen
charm (dit hör korridorer och
prång, målning som sett bättre
dagar, men också hjälpsam och
urevlig personal). Här finns en
unik konstsamling av italienskt
Quattrocento och Cinquecento,
samlad av den katalanske politi-

formare av dennes gigantiska
"murales". En posthum hyllning
till Artigas, som gick bort 1960,
får alltså inte ses bara som en
hedersbetygelse åt en stor
konstnär utan också som ut-
tryck för en social verklighet.
Artigas formsköna keramik med
glasyr som sprungen ur kinesisk
Tang-period är en upplevelse.
Blått, oxblodsfärgat, grått, beige
med bruna fläckar — det enkla-
ste och det skönaste, jordbundet
och himlastormande på en gång.
Han var en stor skapare, som
Spaniens unga keramiker har
mycket att lära av.

kern Francisco Cambó på tj-
och trettitalen. En pärla i
privatsamlingen med verk
Botticelli, Fra Angelico, Fil-
Lippi, Tizian.

En disig februaridag invj-
här en intressant utställning
och om en av Barcelonas f-
ste fin-de-siècle-målare, Sa-
go Rusinol, också poet och
maturg och något av ett ka-
lanskt universalgeni. Hans t-
ga målningar från Sitges and
lyckliga somrar och harmonist-
familjeliv i stark kontrast till
Parisidens dramatiska verk,
präglade av ångestfylld symbo-
lism och morfinmissbrukets tra-
gik.

SPANIEN UPPEVER just nu
ett nyväckt intresse för keramik,
både traditionell hantverkstyp
och konstnärlig. Och Barcelonas
hyllar sin store Llorens Artigas,
mångårig medarbetare till Joan
Miró, speciellt som teknisk ut-

ESPECTACLES

AVUI, diumenge, 11 d'abril del 1982

Pianista català

Concert a Oslo de Josep Riera

Oslo. — A l'auditori de la Fundació Henie-Onstad s'ha celebrat un magnífic concert de piano interpretat pel pianista català Josep Riera, que ha obtingut un bon èxit de públic i crítica.

Riera, nascut a Sant Feliu de Guíxols, resideix des de fa molt temps a Suècia, on es professor de piano al conservatori de la ràdio sueca. Darrerament ha efectuat llargues *tournees* de concerts per tot Europa.

A la Fundació Henie-Onstad va interpretar un programa bàsicament català que incloïa obres de Granados, Lamote de Grignon, Mompou, Robert Gerhard i una estrena —en el camp de la música contemporània— de Delfi Colomé, «mimopreludi nr. 2», que és un fragment del seu *Quedem mima!*.

CANIGÓ NÚM 749 13-2-82

EL BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL CATALANA ALS PAÏSOS NÒRDICS

El mitjà de l'Associació Cultural Catalana als Països Nòrdics, entitat amb estatge a Estocolm, titulat «Les Quatre Barres», ens sorprèn en el seu darrer número per l'orientació filatèlica que pren. D'aquí que les cobertes ens resulten majoritàriament una alegoria marcolílica. Obra de Joan Soler i Jové, dibuixant amic nostre, que en el mes de juliol passat va ser a Gröna Lund, intencionadament, coincidint amb una actuació allí de Charlie Rivel, el seu model preferit, segons es reconeix a les pàgines de «Les Quatre Barres», en una col·laboració signada per Er-

nest Dethorey i Camps. Res, doncs, de casualitat en l'encontre, ni en la relació aleshores establerta entre els rectors de l'esmentada Associació i en Soler Jové, que és fàcil de retrobar, sempre que es pugna perquè a la filatèlia se la consideri «associada a tot», com a mitjà difusor. Cosa que ens ha semblat important de traslladar a cl, ja que no es la primera vegada que des de lluny podem apreciar millor, avaluar millor el que tenim a prop. I aquestes publicacions: «Les Quatre Barres», com «Casa Nostra» de Ginebra, i tantes d'altres, tenen aquest poder especial.

L'EXEMPLE QUE ENS DONEN ELS CATALANS DE SUECIA I D'AUSTRÀLIA

El darrer Butlletí de l'Associació Cultural Catalana als Països Nòrdics Les Quatre Barres, domiciliat a Estocolm, comença amb un editorial que fa així: «Quan nosaltres erem joves, sentíem dir sovint que el català era un dialecte de «l'espanyol». «Dialecte» tenia llavors el sentit «d'inferior», de «dependent». Ho deia també la gent que es feia passar per culta. Els temps han canviat. Avui cal ser bastant ruc per a continuar amb la mateixa idea. Tot-hom sap que si el francès i l'italià són dues llengües, també ho són el català i el portuguès. Durant els últims temps ha guanyat terreny un altre disbarat. El govern de l'Estat espanyol ha decidit crear places de catedràtics de «llengua i literatura catalana, modalitat balear». Això vol dir que aviat tindrem «llengua i literatura castellana modalitat andaluz».

Fa de bon llegir que es diguin aquestes coses, de tan lluny, però aquests catalans que treballen i viuen, escampats pel món, senten una vibració molt més aguda per les coses nostres que la que podem sentir els que vivim en terra catalana. Per aquest mateix Butlletí dels catalans d'Estocolm, ens asabentem que el Grup català d'immigrants a Austràlia «aprofitant les possibilitats que el Govern d'aquest país dona a les col·lectivitats ètniques locals, ha demanat i aconseguit una hora setmanal de programació en català en una emissora de radio establerta especialment per als emigrants, que formen un gran percentatge de la població australiana». Aquestes emissions en català varen començar a donar-se a Brisbane el diumenge 13 de setembre darrer.

RECULL, de Blanes 20 febrer 1982

Però això no és tot. La revista sueca Tarningskastet ha dedicat el seu número 7 a la literatura catalana, il·lustrat per Antoni Tapies i amb traduccions al suec de textos de J.V. Foix, Joan Salvat Pappaseit, Josep Palau i Fabre, Joan Brossa, Pere Gimferrer i textos suecs comentant la cultura catalana, de Carl Magnus von Seth, Kerstin Thorek, Lasse Soderberg...

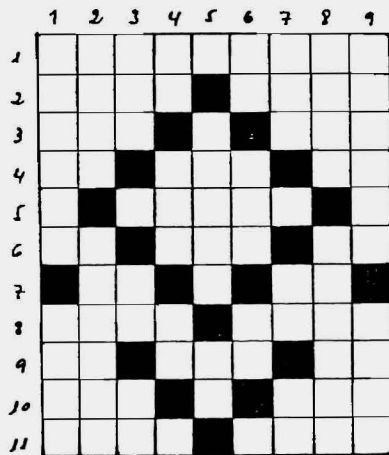
Ernest Dethorey glosa en aquest Butlletí la personalitat del pintor i tan bon dibuixant Joan Soler-Jové, el qual després d'haver exposat a Munich, va exposar al Gröna Lund, del gran Parc d'atraccions d'Estocolm, la mateixa setmana que hi actuava el nostre Charles Rivel, de Cubelles. Soler-Jové il·lustrà abundantment el número d'aquest butlletí en el qual a més a més de tot el que deixem dit hi ha un llarg comentari de Rolf Wohlin sobre la Barcelona de començaments de segle, quan el 1905 Gaudí va rebre l'encàrrec de bastir a Barcelona l'edifici de la casa Milà «la Pedrera». Rolf Wohlin és un pintor, arquitecte, que ha fet més de quaranta pel·lícules per a la televisió sueca, premiat cinc vegades per l'institut del Cinema suec i aquest estudi que ha fet sobre l'obra de Gaudí que s'insereix en aquest Butlletí de «Les quatre barres» d'Estocolm fou publicat en suec a l'Anuari del Museu d'arquitectura de Suècia (Arkitekturmuseet).

Fa de bon comentar, que sigui d'un país tan avançat com Suècia, d'on ens arribin aquestes notícies tan afalagadores i d'estima per a les coses catalanes.

JOAQUIM VENTALLÓ

per Magí Rovira

Horizontals

1) Cognom d'alguns comtes de Barcelona. 2) Poble de la província de Girona. Aptitud, facilitat. 3) Pantònim. Ocells. 4) Consonants. Poema provençal de versos molt curts. Xifres romanes. 5) Torre famosa. 6) Nota musical. Sigles d'una organització internacional moralista. Pronom personal. 7) Lletre de l'alfabet. Gos. 8) Llegendenda escandinava. Nom que s'atribueix al Rei Gustau I de Suècia. 9) Preposició inseparable. Al revés, flor. Xifres romanes. 10) Locució llatina abreujada que s'escriu sobre les tombes. Gendre de Mahoma. 11) Vall del Pirineu Judici, procés.

Verticals

1) Beneit, ximplet. Nom bíblic. 2) Governador, cap. Ciutat marroquina. 3) Pala. Sigles del Mercat Comú Europeu. Aliment substancial de l'home. 4) Poble del Pirineu. Pintor cubà, amic d'en Picasso. Carta de la Baralla. 5) Famos lingüista català. Al revés, suc fermentat del raïm. 6) Lletre de l'alfabet. Vocals. Xifres romanes. 7) Estats Units d'Amèrica. Negació. Contracció gramatical. 8) Competidor, rival. Baró, home. 9) Rascllet, rascló. Llenç que porten els sacerdots sobre l'espatlla durant la missa.